

401/11988

הינחיתות בולטת ישראל
הספרות

הירחון הישראלי לבולטות



בול ספריית האוניברסיטה של תל-אביב

1974

ISRAELI PHILATELIC MONTHLY





ירושלים 73

תערוכת בולים בין-לאומית

25.3 - 2.4 1974

בשל המלחמה נדחתה
תערוכת הבולים הבין-לאומית
"ירושלים 73"
כל ההכנות מותאמות למועד החדש

מפאת הדפסה מוקדמת של החוברת
לא מופיע התאריך החדש
בגוף החוברת

הירחון הישראלי לבולאות

Israeli Philatelic Montly • Fédération des Sociétés Philateliqes Israelienues

בטאון התאחדות אגודות הבולאים בישראל

Editor : ARIE LYNN

9, Kahanstam St., Tel-Aviv, Israel

העורך : אריה לין

המערכת : רח' כהנשטם 9, ת"א

SEPTEMBER—OCTOBER 1973, No. 9—10 (88)

תשרי—חשוון; תשל"ד

בטור אחד

מועבר באמצעות הצלב האדום, אך הוא בהחלט חמר דוארי והאספנים מאספים אותו. המלחמה מצאה את עתוננו כמעט מודפס. מסי בה זו ימצא הקורא תאריכים מיושנים ואי דיוקים במסירת האינפורמציה — ואתכם הסליחה.

אריה לין

ב ת ו כ ן :

4—6	חדשות הבולאות בישראל
7	בולים לכל ה"מי ומי" בארה"ב
8	בקוש גובר לבולים קלאסיים
9	ערכים לא שימושיים בבולי ישראל
11—10	תערוכות
14—12	יודאיקה
15	כ"ה למגילת זכויות האדם
16	75 לבולי פפואה וגיניאה
17	פרפראות
18	באגודות, טיסות
19	מעוניינים בחליפין

CONTENTS

Israel new issues	4 - 6
Stamps for V.I.P. in U.S.A	7
Israel's stamp-market	8
New Israeli booklet, catalogs	9
"Jerusalem 73" exhibition	10 - 11
Judaica	12 - 14
Human rights anniversary	15
75th anniversary of Papua & New Guinea	16
Miscellaneous	17
Society activities, Special flights	18
Exchange wanted	19

התאחדות אגודות הבולאים בישראל

ת. ד. 2896 תל-אביב

Fédération des Sociétés Philateliqes
Israelienues

P.O.B. 2896 TEL-AVIV, ISRAEL

בסגירת גליון זה של עתוננו נודע על פרוץ המלחמה בחזית מצרים וסוריה. המלחמה בעיצומה וספק אם לרבים מאתנו יש עתה סבלנות לעסוק בתחביבים. ואף-על-פי-כן, אלה מן האספנים שאינם בשרות מבצעים מתפנים, בכל זאת, למעט פעילות בולאית, לפחות במה שקשור במלחמה הנוכחית.

כאשר נתאפשר לי לבקר בבית לחופשה קצרה, הופתעתי לקבל כמה טלפונים בענייני בולים... לאלה ששעתם פנויה לבולאות נסקור כאן את מיני הפרטים הבולאיים, כפי שהופיעו בימים אלה.

חיילי צה"ל בשרות פעיל משתמשים עתה בגלויות מיוחדות שהומצאו להם ע"י מוסדות שונים באמצעות הוועד למען החייל. גלויות כאלה, המופיעות בצורות שונים, הוגשו לצה"ל ע"י שק"ם, הור"עד למען החייל, קצין חינוך של צה"ל, תערוכות ירושלים 73". בק הפועלים, עיריית ירושלים ועוד.

גלויות כאלה וכן מכתבים מוחתמים ב"משולש", שהוא חותם הדואר הצבאי הם, למעשה החומר הדוארי החשוב והכמעט יחיד במלחמה. נוסף למשולש, מוטבעת לרוב חותמת עגולה עם מספרו האישי של הצנזור. פה ושם עובר הדואר הצבאי גם החתמת הדואר האזרחי ואז ניתן לראות גם חותמת המיון של הדואר האזרחי.

יצוין שכמעט ולא ניתן לאסוף את כל המספרים של הדואר הצבאי שכן מספר היחידות הוא רב וגם לא ניתן לקבל מידע על מספר ה"משולשים" שכן דבר זה הוא כמובן סוד צבאי. לעומת זאת נוהגים האספנים לאסוף את מיני הגלויות כלומר כל גלויה שצורה שונה.

עלי לציין שבמיטב ידיעתי תהיה זו הפעם מלאכה קשה ביותר. ידוע לי על עשרות גלויות שרבות, מהן כאלה שנתנו בכמויות קטנות, שבדאי יהיה קשה למצוא אותן. בשלב זה זהו החומר הבראי העיקרי מן המלחמה, אולם לצערנו יתווסף אליו גם חומר הקשור בשבויי מלחמה. חומר כזה

תל-דן ועמק זבולון בבולים חדשים



הצעות לבולים חדשים

תשל"ד — שנת יובל לסכנין

השרות הבולאי פרסם לא מר כבר פניה לציבור להגיש לו הצעות עד 31.10.73 לבולים ישראליים חדשים, שיופקו בשנת הכספים 76—1975, כלומר בין 1 באפריל 1975 ל-31 במרץ 1976. לשרות הבולאים באות כ-300 הצעות לשנה לבולים חדשים.

בולי ישראל הידועים בעולם כיום, מבוקשים, גם למטרות השקעה. דואר ישראל, המעוניין לשמור על ערכם הכספי של בולי ישראל ועל יוקרתם, אינו מרבה בדרך כלל, בהנפקות של בולים חדשים. בארצות מזרח אירופה, מופיעים מדי שנה 300—500 בולים חדשים. מספרם של הבולים הישראליים החדשים הוא כשלושים לשנה, בממוצע.

לעומת מספר הבולים הרב בארצות אחרות, אין מספר הבולים שישראל מנפיקה גדול, אלא הערכים הנקובים שבבולינו, בעיקר בתקופה האחרונה, הם ביחלט גבוהים לעומת הרבה מדינות.

בהסברת הרקע להוצאת בולי זכרון ליובל הסכנין או לומדים על תולדות הסכנין. השנה הכרזת "הקורטוריון של הסכנין" — המכון הטכנולוגי של ישראל כשנת יובל הסכנין. זהו ציון דרך הסטורי לא רק בהתפתחות המוסד עצמו, אלא גם בתולדות המדינה והישוב העברי בארץ. במשך 50 שנות קיומו תרם הסכנין תרומה מכרעת לפיתוח והתעצמותה של ישראל, בתעשייה, בחקלאות, בבטחון, בבנייה, בארכיטקטורה ובתחומים רבים אחרים.



שני בולי נוף נוספים בסידרת "מנוף הארץ".

הבולים הוקדשו לצמח המים בעכו וביריכת רם ברמת הגולן.

שני בולים מן המניין, המתארים נופים של תל-דן ועמק-זבולון, נכללו במנת הבולים שתופיע בחודש אוקטובר השנה יחד עם בול להצלת יהדות דנמארק ובולי יובל לסכנין.

בול תל-דן הוא בערך נקוב של 0.20 ל"י והבול שהוקדש לעמק-זבולון הוא בערך נקוב של 0.65 ל"י. שני הבולים עוצבו בסטודיו "רולי" בתל-אביב, עם צילומי נוף.



בול ליובל הסכנין

בול מיוחד ליובל הסכנין ביחפה יופיע ב-23 באוקטובר השנה. את הבול עיצבו דוד פסח ושמעון כתר מקיבוץ מעברות (השני ים צייר גם את שני בולי התערוכה "ירושלים 73"). לעומת בולי התערוכה שסגנונם קל, עוצב בול הסכנין בסגנון רציני. מופיעה בו אות "ט" תלת-ממדית על רקע גלגל-שיניים. מבחינת הביצוע הרגאפי הציור מרשים למדי (בתצ' לום נעלם האפקט הגראפי הצבועי), אולם ספק אם הציבור יתלהב מן הבול, שכן חסר בו נושא בולאי.

30 שנה להצלת יהדות דנמרק

ראש השנה תש"ד, כשרק כ-500 יהודים נתפסו על-ידי הגרמנים, ואילו רובם הצליחו לברוח הר דות לאזרחים דניים. תוך כשבוע יים הועברו 7,200 יהודים אל חוף מבטחים בשוודיה.

אלפי גלויות ניתנו שי לחיילי צה"ל

הוועד למען החייל במרחב תל-אביב, בשיתוף תערוכת הבולים הבין לאומית "ירושלים 73". הנ פיקו גלויות ברכה בולאיות ש-הוגשו שי לחיילי צה"ל. המדובר בסידרה בת שמונה גלויות עם יצירות אמנים ישראלים כשבצידן האחד מודפס סמל תערוכת הבר לים הבין-לאומית ובצידן האחר תדפיס יצירה אמנותית של צייר ישראלי. שמונת הציירים שיצירר תיהם מופיעות בגלויות הם: אבא פניכל, דוד משולם, מוריס לזר, יואב בר-צור, זאק הלר, רפאל מושישווילי, עמנואל שחראי ר אוסוואלד אדלר.

הוועד למען החייל סיפק כמור בן גלויות נוספות שניתנו על-ידי בנק הפועלים ומוסדות אחרים כשי לחיילים בחזית, למען יכ-תבו עליהן פריסות שלום ליקיריהם בעורף.



בול ראשון לאולימפיאדת מונטריאול

ב-20 בספטמבר הנפיקה קנדה שני בולים מיוחדים לקראת האולימפיאדה ה-21 שתיערך במונ-טריאול ב-1976. הבולים הודפסו באב ובכסף, בערכים של 8 ו-15 סנט. זל יפה והוגן...

והלאה, ביטלו הגרמנים את הה-סכם". בהמשך כותבת ד"ר לני, כי בוועידת ואנזי, שהתקיימה בינואר 1942, עדיין הוצאה דניה מכלל הארצות שעליהן הוחלט לבצע את "הפתרון הסופי".

הבול הישראלי, שיופיע באוק-טובר, בא לציין את המבצע של 1943, שהיה המשך לנסיון-החיר-סול הגרמני בלילה שבין ה-30 ב-ספטמבר ל-1 באוקטובר, מוצאי

זו הפעם הראשונה שבבולי-יש-ראלי יופיעו מלים בשפה הדנית. הכוונה לבול-זכרון למפעל הצלת יהדות-דנמארק במלחמת העולם השנייה. הבול, פרי מכחולו של אסף ברג מירושלים, מראה סירה ובה יהודים על רקע דגל דנמא-רק. הטקסט בבול הוא דרלשוני-עברית ודנית. בשובלו מופיעות ה-מלים: "30 שנה להצלת היהודים בדנמארק", בשפה האנגלית. מע-טפתיים-ראשון של בול זה מראה דגל דני העוטף מגן דוד. הבול יופיע בחודש אוקטובר.

השירות הבולאי יקדיש לבול ז-ה עלון מיוחד עם טקסט נרחב ש-נכתב בידי ד"ר לני יחיל. הנה קטע מתוך תז-פס מוקדם של ה-עלון: "... על רקע מעשי הזוועה של הנאצים בכל אתר ואתר בימי מלחמת העולם השנייה, בולטת הצלתם המופלאה של היהודים, בהעברתם מדניה לשוודיה באוק-טובר 1943, כאחד הנסים הגדר לים שקרו לעם היהודי במשך תר-לדותיו. אולם בעיני הדנים היה זה המעשה הטבעי וכלל לא עלה על דעתם להפקיר את אזרחיהם היהודים וכ-1,500 פליטים יהר-דים, ביחד קרוב ל-8,000 נפש, ניצלו על ידם. מאז כיבוש דניה ב-10 באפריל 1940 ועד פרוץ ה-משבר בין שלטונות דנמארק וכר-חות הכיבוש הגרמנים בסוף אר-גוסט 1943, שמרו הדנים על ה-יהודים מפני כל פגיעה מצד ה-גרמנים או מצד הקבוצה הקטנה של הנצים הדנים.

"הגרמנים השלימו עם העובדה כי יחסים תקינים בינם לבין ה-דנים - הממשלה, העם והמלך בראשם - מבוססים על הסכם הדדי, הכולל, בין השאר, את התנאי, כי היהודים בדניה, ימשי-כו את חייהם ככל שאר האזרח-ים. אפשר גברה תנועת המח-תרת ורבו מעשי-חבלה בדנמרק ב-שנת 1943, בשעה שהחל מתברר כי הנצחון במלחמה מן הגרמנים



**שפע ברכות
לשנה החדשה**

שמואל
חשוד בדם

מאחל

לכבוד

בשנת ע"ה

הוועד למען החייל תל-אביב-יפו



מונש לחיילי צה"ל ע"י
תערוכת הבולים הבין-לאומית
"ירושלים 73", בינואר 1942-10-12-73

דואר עברי „חדש“ - בחתימת הצייר



אדריכלות בישראל

הבולים הראשונים שתוכנו ל- שנת 1974 יוקדשו לארכיטקטורה בישראל. תהא זו סדרה בת ששה בולים, שנושא לציון שימוש מבנים מיוחדים העממיים מב- חינה ארכיטקטונית.

השרות הבולאי העביר לנו צי- לום של תרשים לאחד הבולים מהסדרה ארכיטקטורה בישראל, שציור מראה את בנין הספריה באוניברסיטת תל-אביב. יתר ה- בולים בסדרה יתארו: בית עירית בתיים (שעור בזמנו סערה צי- בורית בהיותו מיוחד במינו ולט- ענת רבים לא פונקציונלי במידה מספקת, אך יחד עם זאת זכה המבנה בשבחים רבים בעתונות מקצועית בעולם); בית ההבראה של 'מבטחים' בזכרון יעקב (ש- זכה בפרס ישראל); בית ספר "עמל" בתל-אביב; בית הכנסת בגבעת רם בירושלים והמוזיאון בקיבוץ יד מרדכי.

הבולים בתבנית מלבנית-אופ- קית גדולה מההגיל צוירו בידי מר א. אלדר, גרפיקאי מחונן מאוד, שצייר בעבר בולי ישראל יפים מאוד. הוא אחזר באחרונה מחו"ל, לאחר שזכה בהצלחה מקצועית רבה באנגליה, בעיקר בציור ולא בגרפיקה.

אגב בולי "דואר עברי" זויפו פעמים אחדות. הזיופים הופיעו באירופה ונעשו באומנת רבה. ה- כל זה — הצבע, הנייר, רק ה- גודל שונה במקצת. מי שאינו מר- מחה לא יבחין בהבדלי הגודל, אולם אלה שהדפיסו את הזיופים של "דואר עברי" עשו זאת ב- כוונה תחילה, כי השינוי פוטר אותם, כנראה, מעונש.

עשרה פריטים

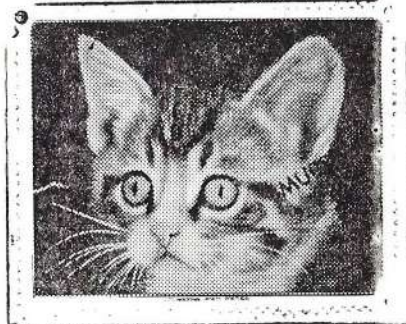
מוצאים מן המכירה

מן השרות הבולאי נמסר לנו שב- 19 באוקטובר תופסק באש- נביו מכירת עשרה פריטים. ואלה הם:

- * סימלי ערים בערכים של: 0.5 ל"י, 0.40 ל"י, 0.50 ל"י, 0.55 ל"י, 0.74 ל"י
- * בולי דואר אוויר (ייצוא) ב- ערכים של: 0.34 ל"י, 0.40 ל"י, 1.50, 3.00 ל"י.
- * סמל שנת הכ"ה למדינה;
- * ציורי ילדים;
- * בול השואה;
- * בול יום העצמאות תשל"ג;
- * יום הזכרון תשל"ג;
- * יום הזכרון תשל"ג;
- * קונטרסי בולים בערכים של: 100 ל"י, 2.04 ל"י, 2.16 ל"י;
- * גילי בולים בערכים של: 0.01 ל"י, 0.05 ל"י, 0.10 ל"י.

לקראת תערוכת הבולים הבין- לאומית "ירושלים 73" שתיערך בבניי האומה בירושלים בדצמ- בר השנה, מנפיק דואר ישראל שלושה גליונות-זכרון, המבוססים על שלושה בולי "דואר עברי", שערכם היה — 250 פר', 500 פר' ו-1,000 פר'. שלושת הגל- יונות שכבר הוצגו בחוברת, צויי- רו על-ידי אוסואלד אדלר. שמו של אדלר יופיע בשולי הגליונות שצייר, כמקובל בשנים האחרונות בבולי ישראל. בולי "הדואר העב- רי", המופיעים במרכז הגליונות הם, כאמור, תעתיקים של ה- בולים המקוריים שהופיעו ב-1948 גם צבעם של הבולים החדשים יהיה זהה עם הבולים המקו- ריים. בשולי הבולים לא יהיה ניקוב, אולם מי שירצה להפריד אותם ימצא בודאי דרך לכך ומי יודע, אולי גם לניקוב...

כדי למנוע זיופים ומעשי אר- נאה נמצא פתרון לבעיה. הוחלט שבשולי הבולים החדשים של "דו- אר עברי" יודפס שמו של הגרא- פיקאי אוטה ואליש, מי שצייר את בולנו הראשונים וע"י כך תימונע אפשרות זיופים של בולי "דואר עברי", וכמובן תהיה בכך גם מחווה לצייר אוטה ואליש, שחדל לצייר את בולי ישראל זמן רב לפני שהוחלט בדואר ישראל על הדפסת שמות הצייר- רים בשולי הבולים.



(חתולים בפראגואי —
ראה ידיעה בעמ' 17)

בולים לכל ה.מי ומי בארה"ב

אם לא יחול שינוי בתרשים (בתמונה) יצויר המבנה המיוחד במרכז הבול, הכותבת "אדריכ" לות בישראל" בראש הבול, שם המדינה וערכו הנקוב בתחתית הבול ובשולב יצויר שלד המבנה, או צורת הקונסטרוקציה של אר תו בית.

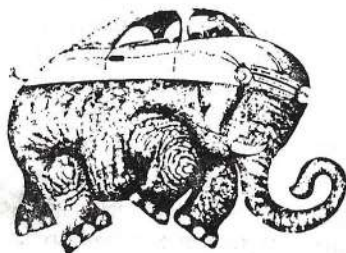
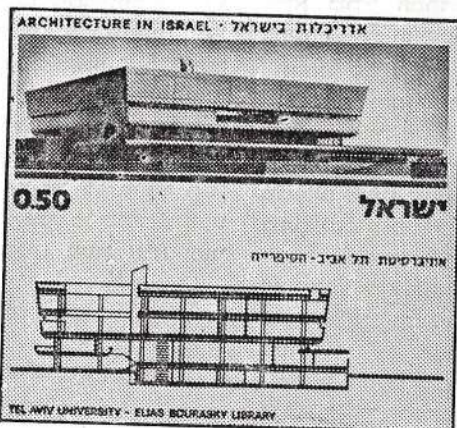
טת תל-אביב, כפי שיופיע בפברור אר 1974. כיוון שהסעודה כבר נ ועדה לחודש אוקטובר והבול יר פיע רק ב-19 בפברואר, תישלח ה הזמנה בלי הבול המקורי, אולם תדפיסו הוא העתק מדויק של הבול שימשש מקום להדבקת הבול לכשיופיע.

ב-14 באוקטובר תיערך בלוס אנג'לס סעודה חגיגת בהשתתפות אלפים מידידיה של אוניברסיטת תל-אביב, מליונרים ונדבנים, ש יתכנסו לכבוד האוניברסיטה. לקראת מעמד זה הוצאה ה ז מנה בולאית מיוחדת, הכוללת ת דפיס בול הספרייה של אוניברסי

שאלות ותשובות

כל תשלומי האגודות בעד חב רות בהתאחדות או בעד העתון יש להפנות אל: ש. ארצי, הת- אחדות אגודות הבולאים, רח' הס 16, ת"א.

אספנים שאינם מעוניינים ש- תשובות לשאלותיהם יפורסמו ב- מסגרת העתון, אלא במכתב אי- שי — מתבקשים לצרף למכתבי- הם בול דואר לתשובה.



ש. מ. ג. ר

מיסודו ובפיקוחו של
איגוד המוסכים בישראל

אני מבקש להצטרף כמנוי חברת ש. מ. ג. ר לקבלת שרותי גרירה. רצ"ב 36 ל"י דמי מנוי לשנה + 5 ל"י דמי הרשמה, סה"כ 41 ל"י. בהמחאה מס. במזומן

..... ת. ז.

..... סוג הרכב

..... תאריך חתימת

תמורת — 36 ל"י לשנה

ועוד — 5 ל"י דמי רישום חד פעמיים

אנו נחלץ את

מכוניתך

מכל מקום לכל מקום ובכל שעה

לקבלת מרטים ווסכים מנה אל:

ש. מ. ג. ר

שרותי מכוניות גרר בע"מ

משרד ראשי:

רח' יצחק שדה 36 ת"א טל. 30440

ל"י ש. מ. ג. ר

שרותי מכוניות גרר בע"מ

ת. ז. 871 תל-אביב

שם ומשפחה

כתובת

מס. רשוי

שנת יצור

ביקוש גובר לבולים קלאסיים

ונות — כמות גליון זה הוא מן הנסחרים ביותר בימים אלה. ב־מקרה זה פועל עוד גורם על עליית המחירים שאינו קשור דווקא בגודל המהדורה. הכוונה לנושא ועיתוי ההנפקה.

נושאו של הגליון הוא מגילת העצמאות והוא הופיע לקראת יום העצמאות הכ"ה כשהארץ הייתה משופעת בתיירות וגם היו שראלים עצמם ביקשו להשאיר ב־ביתם מזכרת מחצי יובל המדינה ולו בצורת גליון בולאי שנוסף ל־דוקומנטציה שבו, טמון בו גם ערך בולאי וצפוי לו "עתיד" מסחרי.

עליית המחירים של גליון ה־כ"ה, תיעצר בקרוב, שכן הוא אינו חסר באלבומי האספני. הוא אומנם עשוי ללהתייקר ב־מאות אחוזים נוספים אך ורק בתנאי שימצא משקיע "שיספוג" מן השוק כמות של גליונות ולו רק כמה אלפים. רק במקרה זה יוצר ביקוש מוגבר לגליון הכ"ה וגם אם הוא יהיה מלאכותי הוא יביא בהכרח לעליית מחירים.

בשיא ההתעניינות היה באחרון נה גליון "ההפוכים" — גליון־ב לי סמלי ערים שהופיע בתחילת השנה בערך של 3. ל"י ובמ־שך חודשים היה בתת ענין מור חלט. צעד נבון של השרות ה־בולאי העלה את מחיר הגליון ל־7—8 ל"י תוך ימים אחדים, ת־ודות לפירסום מהדורת הגליון. כאשר הוברר שהגליון נגמר ב־מהדורה של 235 אלף בלבד, מהם חלק שנקרעו לביול רגיל מפאת חוסר עניין בגליונות — עלה מיד מחירו של הגליון בכ־300 אחוז ועדיין יש הצדקה לעליה נוספת.

רי הגדולים (500,250 ו־1000 פר") 3,500 ל"י לסידרת דמי דואר ה־ראשונה, 7,00 ל"י לסדרת "מוע־דים לשמחה" תש"ט עם פס ב־יניים בין הבולים, יותר מ־1,000 ל"י בעד סידרת עצמאות 1950 ועוד דוגמאות כאלה, אין למעשה מחיר לבולים אלה, שכן ההיצע של הבולים במצב תקין (דבק מ־קורי, שיניים בלתי מתוסנות, ה־עדר מוחלט של כל סימני חלר דה) הוא אפסי. כל מחיר שיידרש תמורת בולים מסוג א"א עשוי להתקבל.

אין היצע ואין מלאי

אכן, ההיצע של הבולים הנדירים הוא אפסי ומכאן הביקוש ה־גובר. לסוחרים אין מלאי מן ה־בולים הקלאסיים.

הם מצויים במידה קטנה אצל האספנים — ואלה אינם ששים למכרם.

המסחר העיקרי בבולי ישראל מתנהל עתה סביב מספר הוצאות מאוחרות יותר, המצויות אצל ה־סוחרים. כמה הנפקות משנת 1973 הגיעו לרמת מחירים גבוהה למדי והצדיקו בהחלט את ההשקעה בבולים אלה. כך למשל, הגיע גליון עצמאות הכ"ה ל־מדינת ישראל שהופיע ב־3 במאי 1973, בערך של 1.5 ל"י למחיר הלא מבוטל של 9. ל"י (בס־טונות). רווח של מאות אחוזים תוך תקופה של כ־5 חודשים ב־לבד. גליון זה שהדואר הזדזר ל־פרסם את גודל מהדורתו מפאת ביקורת הציבור על מכירה בה־גבלה של 5 גליונות לאדם, נ־מכר במהדורה של 445 אלף גל־

ההיצע הקטן של מספר סד־רות "קלאסיות" של בולי ישרא־ל, אלה שהופיעו בשנותיה הראשונות של המדינה, בעיקר בשנים 1948—1952, הוא ה־עילה לעליית מחירים גוברת ל־בולים אלה. המרכיב העיקרי של כל אוסף בולי ישראל מושלם ה־בעיקר, בולי השנים הראשונות שנוהגים לכוונתם בשם "בולים קלאסיים" של ישראל.

דואר ישראל טרם פירסם את מהדורות הבולים שנמכרו עד א־מצע שנת 1956, אולם גם כאשר תפורסם המהדורה שנמכרה מבר־לים אלה, יתברר לכל שהיא אי־ננה גדולה. העובדה שבשנותיה ה־ראשונות של המדינה היה מספר קטן של אספני בולי ישראל, הן בארץ והן בעולם, וכי מרבית ה־בולים לא נכנסו לאלבומי הבר־לאים, אלא שימשו את צרכי ה־דואר לביול דברי דואר, היא ש־גרמה לכך שמרבית הבולים ה־ראשונים לא נשמרו בצורות פ־ילטליות. כלומר הרבה מן ה־ולים נזרקו לסלי אשפה, בחלקם מצויים חתומים ללא שובלים ר־רק מעטים מאוד נשמרו בצורות הבולאיות (שובל מלא, ובלתי ח־תום, פינות ימין של הגליונות, "הפוכים" למיניהם או גליונות, שלמים). אלה האחרונים נדירים מאד עתה ואין כמעט כ־ל אפש־רות להשיגם. סיבה אחרת לנדי־רותם של הרבה מן הבולים ה־ראשונים היא מכת החלודה שפ־געה קשות בהרבה מבולינו בעיקר הראשונים אבל גם המאוחרים יותר.

על אף מחירי השיא המוצעים עתה לבולים מסויימים כגון 13 אלף ל"י לשלושת בולי דואר עב־

ערכים לא שימושיים בבולי ישראל

קטלוגים

קטלוג חדש לבולי ישראל

השבוע הופיע קטלוג חדש ל-בולי ישראל בהוצאת ש. ש. ז. ה-קטלוג שונה במעט מן הקטלוג לבוליישראל שהופיע עד כה. הוא סוקר את כל בולי ישראל ויש בו תוספת מיוחדת למטבעות ישראל — מטבעות זכרון בכל המות מופיעים דברי ברז/נייב בשפה ה-חל מפרוטטה אחת משנת 1948. כל בולי ישראל נסקרים בצי-לום ובטקסט (גם המטבעות) כש-לכל בול ניתן תאריך הופעתו, ציורו צורת הניקוב, מס' הלוח, שיטת הדפסה, תיאור הצבעים, מספר קטלוגי בשלושה קטלוגים עולמיים ("מישל", "איוור" ו"ס-קוט") וכמובן מחיר הבולים. הקטלוג נוח לשימוש והדפסתו בהירה ומובנת. מחירו בחנויות 6 ל"י.

צומשטיין — 75 ל"י

המהדורה ה-57 של קטלוג "צומשטיין 75" הופיעה בימים א-לה והיא מופצת בארץ. הקטלוג הסוקר את כל בולי אירופה, וכן את בולי קפריסין ואיי מאן שה-חלו השנה בהוצאות בולים עצ-מאית, יעלה בארץ 75 ל"י. א-ותו קטלוג, בצירוף אינדקס, יעלה 82.50 ל"י.

"צומשטיין" כלולות, כאמור, מדינות אירופה, משרדי דואר אי-רופיים בחו"ל וכן מושבות גרמ-ניה.

בקטלוג החדש מופיעים שינויים במחירים של בולים רבים מאד לעומת מחיריהם בקטלוג הקודם. מסתבר שההתייקרות אינה אופ-יינית לישראל בלבד.

במקביל הופיע גם קטלוג "צומשטיין" נפרד לבולי שווייצריה וליכטנשטיין. גם הוא מופץ ב-ארץ ומחירו 8 ל"י. בשני הק-טלוגים מופיעים מרבית הבולים.

כמה וכמה בולים אחרים, בער-יכים דומים. זהו רק דוגמה אחת לבולים נטולי שימוש דוארי. הנפקת קונטרסים, למשל, גם היא איננה מוצדקת, על כל פנים לא כאשר הם מונפקים מספר פע-מים בשנה. מנת הבולים של שנת 1973 תסתכם ב-46.66 ל"י (בול אחד מכל הנפקה, ורק אספנים "מתחילים" מסתפקים בבול א-חד). השנה תעלה, למשל, מנת הבולים של תערוכת "ירושלים 73" 10.20 ל"י, בול הצלת יה-דות דנמרק יעלה 5 ל"י. השנה הופיע גם גליון בולים הפוכים, במחיר 3 ל"י, עם בולים בני 18 אגורות. אף כי בולים אלה הם בערכים שימושיים, הרי הגליון כולו הוא מוצר לאספנים בלבד. זמן מה לאחר מכן הנפיק דואר ישראל קונטרס עם בולים בסך 1 ל"י, ומיד אחרי זה קונטרס שני עם אותם בולים, בכריכה שונה, כך שאספנים רבים סברו שהוא קונטרס חדש וקנו גם אותו.

העילה להוצאת קונטרסים ובר-לים הפוכים היא, שעקרת הבית תחזיק בביתה פנקס עם בולים שימושיים לביול דברי דואר ה-יוצאים מן הבית. למעשה אין איש משתמש בקונטרסים אלא בגליונות רגילים כפי שהם נמכרים באשנבי הדואר. האספנים, אלה שקונים כל דבר שריח בולים נודף ממנו הם גם הקונים את הקונטרסים. ואם כך הדבר, מה טעם היה להכין קונטרס נוסף — שנועד להופיע ב-1 באוקטובר — גם הוא בן 1 ל"י הפעם העילה היא, שאין עדיין קונטרס עם בולים בני 0.20 ל"י. אזכיר רק שבחודש אוקטובר יופיע גם בול של 5 ל"י ושני בולים של 0.65 ל"י ושל 0.20 ל"י מן הסי-דרה "מנוף הארץ". למען שמו "הטוב" של משרד התקשורת לא הייתי מוסיף עוד קונטרסים...

העוקב אחרי הנפקות הבולים בדואר ישראל אינו יכול שלא לתהות על מדיניות ההנפקה של השנה האחרונה. שנת 1973 תר-שם כשנה גדושת בולים יקרים, כלומר, שנה של בולים רבים בע-ריכים גבוהים.

שני דברים תמוהים במדיניות משרד התקשורת: א. ריבוי בולים, ב. ערכים בלתי שימושיים, אולי לא היה איש מגיב על עצם המ-פר הרב של ההנפקות, אילו היו העריכים סבירים ושימושיים. א-ולם אין זה כך. השנה ספגנו, ל-משל, 12 בולי שאגל, כולם בני 1 ל"י. כשאין כלל תעריף כזה לח-בארץ אמנם עולה מכתב בדואר רשום לירה אחת, אך לכך די בבול אחד.

ובכן, ברור לכל מהי מטרת 12 בולים של לירה אחת, נוסף על

הזהרו משטפון

הקיץ שעבר איים בשטפור-נותיו על שטחים רבים באר-ה"ב. באחת העיירות הקטנות שעליה עברו השטפונות, נ-מצא גם סוחר בולים מפורסם. אירבין ויינברג שבאוספו ה-יקר נמצא גם הבול רב הערך בן 1 סנט מגיאנה הבריטית, אותו קנה הסוחר בשנת 1970 ב-116,800 שטרלינג.

כאילו מתוך אינסטינקט, הוציא הסוחר מן הכספת שלו בבנק מספר דקות לפני סגר-רת הבנק את אוספו והוכיח בכך ששמירה מעולה משתל-מת. העיר הוצפה ואף הכס-פות לא עמדו בשטפו והר-צפו גם כן.

23 שופטים ב"ירושלים 73"



בימים אלה אושרה סופית רשימת השופטים בתערוכת הבולים הבין-לאומית "ירושלים 73", שתיערך השנה בבנייני האומה בירושלים בין ה-19 וה-30 בדצמבר. התערוכה תהיה אחד המפגשים הבולאיים הגדולים ביותר בארץ - יוצגו בה אלפיים וחמש מאות מסגרות תצוגה. אספנים מעשרות מדינות ישתתפו בתערוכה, נוסף על תצוגות רשמיות של משרדי דואר שונים ומפגש בין-לאומי של סוחרים בולים מכל העולם. את מו"צ "ירושלים 73", ישפוט חבר שופטים בן 23 איש, בהם אנשים מן השורה הראשונה בבולאות הישראלית.

השופטים הם: הרברט בלון וסם ריי מארה"ב. פרופסור קרל פריי מאוסטריה; ד"ר אנצודיאנה מאיטליה; ה. איסלינגר, קורט ואלטר וה. דנש מגרמניה; א.ואן דה-פלילאר מהולנד; ד"ר פרומזה מצרפת; ה. ר. הולמס וא. ג. ריגו דה ריגי מאנגליה; ד"ר ט. אי-צ'ידה מיפאן; ד"ר גורג מנייסקי משוודיה; אנדריי נוסבאום משווייץ; ליאון פוטץ ושארל רוסו מלוקסמבורג; מ. פ. דה טרואיה מבלגיה. השופטים הישראליים הם: ד"ר ג. הקסטר מחיפה; ה' שופט יהושע אברבך מרמת-גן; פנחס קנר, הנס מינץ, מרקו מרטין ומשה פרצלן מתל-אביב.

עקרונות השיפוט

חבר השופטים יישם את הקריטריונים הבאים בדירוג האוספים בעלי רעיון היסודי, המטרה והנושא, לפי הנקוד הבא:

- רושם כללי של האוסף — 15
- פיתוח האוסף — 25
- היקף האוסף — 15
- מקורות ורעיון היסוד — 15
- ידע בולאי — 10
- אנדריות החומר — 20
- ס"ה — 100

חלוקת מדליות לפי הנקוד

הענקת פרסים, מדליות או ה' שווה להן, תהיה בהתאם לדיון שנקבע לפי העקרונות של צבירת נקודות להלן מדליות או השווה להן ומספר הנקודות המחייב:

זהב — מדליה גדולה — 95
זהב — מדליה קטנה — 90
כסף, מוזהב — 85
כסף — 75
ארד מוכסף — 70
ארד — 60
דיפלומה — 50

תעורת השתתפות לכל מצג ללא ציון מדורג.

סמכויות חבר השופטים

חבר השופטים, המורכב משופ'טים שאושרו ע"י התערוכה, תה' וה זכות לחוות-דעת מקצועית. חבר השופטים יהיה רשאי שלא להעניק פרס זה או אחר במקרה ויראה לו שמוצג זה או אחר אינו עומד בדרישות התערוכה, או מכל סבה אחרת.

תווית תעמולה ל"ירושלים 73"

תערוכת הבולים הבין-לאומית "ירושלים 73" הנפיקה תווית תעמולה חדשה, המודבקת עתה על כל דבריה-דואר הנשלחים ממשרד התערוכה. התווית הודפסה ל' פי בקשת האספנים, לאחר שהתור וית הראשונה אזלה. בתווית מתו אר נוף מסוגנן של ירושלים, הכו' לל שני ציורים: ציור אתרים היס'טוריים של ירושלים מימין, וסמל התערוכה משמאל. התווית, שעוצ'בה בסטודיו "שי" בתל-אביב, הודפסה בשני גוונים של סגול. במקביל לתווית-התעמולה הר' פיעו ארבעה גליונות-זכרון תע' מולתיים, ממוספרים מ-1 עד 4,000. הגליונות יצורפו לקטלוג התערוכה. הציור בגליונות-הזכרון זהה בחלקו העליון לציור בבולי-התעמולה. בשורה התחתונה של גליונות-הזכרון הודפסו שובלים ובהם ציורים של מקומות היס'טוריים בירושלים.

התערוכה כחייבת

— מאת אריה לין —

8 מליון ל"י.

המהדורה הצפויה של גליונות הזכרון תהיה סביב מחצית ה-6 מליון גליונות (אם תהיה גדר לה יותר, אזיהיא לא תבטיח ל-רוכשי הבולים עליית ערכם הכ-ספי של הגליונות).

מחצית המליון של גליונות ה-זכרון, או מעט יותר (מאה-מא-תיים אלף יותר מגליון עצמאות 6 מליון ל"י — הכנסה שהיא קרובה להכנסת-נטו, כיוון שה-דואר אינו נותן כל שרות בצ-מוד למכירת הגליונות, כי אין שימוש בהם לבילוי שוטף של דברי הדואר וכי הם נועדו מיי-דית לאלבומי האספנים. ההוצאה היא בהדפסתם ובמכירתם בלבד המחייבת סביב גליונות התערוכה (במשך ימי התערוכה בלבד).

שני בולי הזכרון הנוספים ש-יונפקו לכבוד התערוכה הם, כאמור, בני 1.20 ל"י שניהם ומ-הדורתם תנוע, בוודאי סביב שני מליון בולים (הבול של 20 אגורות יונפק מטבע הדברים במהדורה ג-דולה יותר). מבולים אלה צפויה הכנסה של כ-2 מליון ל"י, מכאן שההכנסה הצפויה מבולי הת-ערוכה בלבד תהיה כ-7-8 מליון ל"י.

תקציב התערוכה, שניתן כולו ע"י משרד התקשורת הוא 1.5 מליון ל"י, אולם הוא יעלה במ-עט בשל גל ההתייקריות שמת-בטא בעליית שכר העבודה. העץ וכל הקשור בהכנת התערוכה. על כל פנים התערוכה היא עי-לה מצויינת להנפקת בולים והג-דלת הכנסות האוצר.

התערוכה. מבחינת משרד התק-שורת חשובה ההצלחה בשני ת-חומים עיקריים: הסדרים באש-נבי המכירה של בולי התערוכה והצלחת מכר של בולי התערוכה. כמובן שגם להיבטים אחרים של התערוכה חשיבות רבה לאנשי ה-דואר באותה המדה שהם חשובים לנו האספנים והמארגנים.



שני בולי ירושלים 73

כפי שצוירו בידי שמעון כתר
ודוד פסח מקבוץ מעברות

בולי-התערוכה וגליונות הזכרון יסתכמו ב-10.20 ל"י - מחיר שיא שלא היה כמוהו בשום אירוע ש-המדינה הנפיקה לכבודו בולי ד-ואר. יופיעו שלושה גליונות-זכרון, שציוריהם מבוססים על בולי "ה-דואר העברי" בערכים של 1.5 ל"י, 3 ל"י ו-4.5 ל"י וכן שני בול-ים בני 0.20 ל"י ו-1 ל"י. ס"ה תעלה איפוא, מנת בולי "ירושלים 73" 10.20 ל"י, אולם אין כ-מעט אספן שיוכל להסתפק ב-מנת-בולים אחת, שכן כל אס-פן מתקדם רוכש בולים בצורות בולאיות שונות ומנצל את מיני החותמות שנועדו לימי התערוכה, כך שלמעשה תעלה מנת הבולים עשרות ל"י.

אומדן בלתי מחייב של הכנסות התערוכה צופה הכנסה של כ-7-

הכל עוסקים עתה בהכנות ל-תערוכת הבולים הבין לאומית "ירושלים 73" שתיערך בדצמבר השנה בבניי האומה בירושלים. התערוכה, בהיותה תערוכה בין לאומית, מחייבת הרבה יותר מ-תערוכה לאומית ומשום כך דרוש יותר זמן להתכונן ולבצע את כל הדרוש לתערוכה. הדברים אמר-רים לגבי האספנים המציגים, ה-מארגנים, אנשי הדואר והשרות הבולאי — בקצור כל מי שיד לו בתערוכה חייב להערך לקראתה.

★

האספנים המציגים — המרכיב העיקרי בכל תערוכת בולים ח-ייבים לזכור שהמדובר בתערוכה בין לאומית ומכך משתמע כי מה דברים: טיב המוצג, כיתוב דו לשוני צורת המוצג ופרטים ספ-ציפיים אחרים האופייניים לכל מוצג בכל תערוכה וכל שכן בת-ערוכה בין לאומית.

★

המארגנים — בעלי ה"כאב-ראש" העיקרי, חייבים לזכור את "שעת האפס" של התערוכה בצו-רה שכל פרטי הפרטים ימצאו פ-תרונם זמן מה לפני פתיחת ה-תערוכה ולא בימי קיומה. אני מרשה לעצמי לקוות שפ-עילי התערוכה, שלי הכבוד לעבוד אתם, חשים את מלא האחריות איש איש בתפקידו וכולנו נזכה לתערוכה מקיפה, רבת עניין ומ-רשימה. ואף על פי כן יש הרבה מקום לדאגה, שכן המלאכה כה מסועפת וספציפית שרק כאשר כ-שקיע את מיזב זמננו ותושייתנו, נדע להתגבר על הקשיים.

★

השרות הבולאי ומשרד הת-קשורת — השושבנים החשובים של התערוכה, גם להם מלאכה רבה ולא מעט חרדה להצלחת

ספר יודאיקה באיטליה

ובניהם שניים שעינינו את אספנינו: הכוונה לכול דיוקן של מודליאני ובול מפרי יצירתו של מודליאני, המתאר את "אסתר ה" מלכה מתרחצת"..." "אסתר הרר חצת עירומה למחצה בלבד ולידה בת לווייה פרסית.

פרויד בבולי גרמניה

דיוקנו של ד"ר זיגמונד פרויד מופיעה על אחד משמונה הבולים, שהנפיק לא-מכבר הדואר בגרמניה במלא תכ"ה שנים לארגון הבריאות העולמי.

הבול בתבנית מלבנית-אנכית מראה במרכזו את קלסתרו של פרויד וסמל ארגון הבריאות הע"ל. למי. מסביב מופיעים אלמנטים מקשטים ושם המדינה רשום ב"תחתית הבול. יתר הבולים בסדרה זו הקודשו לאישים שונים שה"צטיינו בשטח הרפואה — ממציא איס, מנתחים ופסיכולוגים.

למחתרת האנטי נאצית

ב-29 באוקטובר יונפק בצ"רפת בול זכרון, שיוקדש לשני חברי המחתרת האנטי נאצית בצרפת, פייר בורגאן ופיליפ ק"יפלר (מנראה ממוצא יהודי). ה"בול, כנציג את דיוקניהם כשאחד לבוש במדי צנחן והשני במדי צבא המחתרת.

מלומד מוסלמי שהסביר

את הלוח היהודי

מוחמד איבן אחמד אל ב"רוני (973—1051), מגדולי המד"לומדים בתורת האיסלם, היה גם רופא אסטרונום ומתמטיקאי ר"התמחה במיוחד בעמי הודו, איסלם ותורכיה. כתב 113 ס"פרים. בין השאר כלל באחד מ"ספריו תיאור מקיף של הלוח היהודי והחגים היהודיים. מופיע על בול תורכי בצורה מיניאטורית שהונפק בערך נקוב של 250 קורוס לציון 1000 שנה להולדתו.

ארבע שפות של "הקואליציה" ה"עירונית (פולנית, רוסית, גרמנית ו...אידיש).

מן "האוטונומיות" הקהילתית היהודית בגולה, דרך הציונות, שלטון התורכים בארץ, תקופת ההעפלה, מלחמת העולם השנייה, האנטישמיות, השואה בהיקף כ"רחב, מחנות-קפריסין, מנהלת ה"עם ועד בולי הדואר העברי — כל אלה הם תחום איסופו של מוסקאטי. חסרונה של המונר"גראפיה שהיא כתובה בשפה ה"איטלקית שאינה מובנת לאספנים רבים.

אסתר של מודליאני בגינאה

מודליאני לא היה עד לפני שנים אחדות, מן הציירים המק"ר בלים בבולי דואר. יצירותיו וכן



דיוקן עצמו החלו מופיעים בבולי דואר רק בשנים האחרונות, כ"שר התפשטה בבולאות אופנת ה"עירום. זו מקובלת מאד בכמה מדינות — בעיקר בדרום אמריקה ובנסיכויות המפרץ הפרסי, אולם אלה אינן בודדות.

בולי עירום נפוצים עתה למדי ובאחרונה אפשר למצוא אותם גם בבולי מזרח אירופה, כמו רומניה וגם באי אלו מדינות מערב איר"פה ואפריקה.

השבוע הגיעה ארצה סידרת ב"ולי עירום של גינאה המשוונית

גינאנפרנקו מוסקטי הוא אספן בולים איטלקי, תושב ניאפולי, שתחום איסופו הוא יודאיקה. מוסקטי בקי בנושא בצורה שרק מעטים מאספני-יודאיקה בקיאים בו. הוא אוסף בולים וכל חומר בולאי דוקומנטרי הקשור בישראל, היהדות ועם-ישראל. אוספו הוא אוצר בלום של חומר תעודי בולאי ולא בולאי, אך תמיד קשור בתולדות-ישראל.

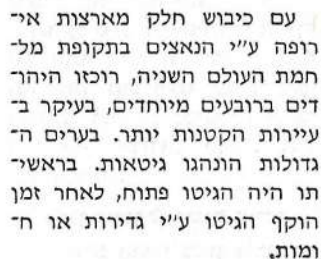
לא מזמן הוציא מוסקטי קובץ בדפוס, הכולל תמצית בכתב ר"בצילום מתוך אוספו. זהו ספר גדול שכותרתו "ישראל" בעברית ובאיטלקית ומג"דו, בהקדמה מציין מוסקטי, שהספר סוקר "אישים ואפיוזדות בכתב ובצילום הקשורים בתולדות הדאר". בה"קמדתו הוא כותב מעין קיצור תולדות עם-ישראל מחורבן הבית עד תקומת מדינת ישראל.

כאמור, כולל הספר דפים נב"רים מאוספו. הדפים אינם ממ"ספרים, ולכן אין יודעים אלו פרקים מאוספו לא נכללו. בדף הראשון במונוגרפיה של מוסקאטי מופיעה גלויה עם תמונת טקס דתי בקרב חיילים יהודיים במ"לחמת צרפת-רוסיה (הגלויה משנת 1870). בדף השני, למשל, מ"ר פיע שער העתון "המגיד" משנת 1875, המספר על קניית אדמות בארץ-ישראל. העילה לשייכותו של גליון "המגיד" לאוסף. היא ח"ר תמת הדואר שעליו.

בדפים אחרים אנו מוצאים מכ"תב נדיר במרסלב, עם בול מקומי, שהוצא על-ידי הקהילה לקראת חג ראש-השנה ועליו באותיות עבריות "לשנה טובה" התאריך — 2 באוקטובר 1897. במקום אחר מכתב מקורי של מונטיפיורי, גלויה מהרצל, וייצמן ומכתב עם בול-העיר לובומיל (פולין) שבמלחמת העולם הראשונה ה"תמשו בה בבולים מקומיים ב"

— מאת אינג' ארי סטמפלר —

דנרט" ושם המקום. במספר גי-טאות לא היו חותמות כל שהן ובדיקת המכתב נעשתה ע"י ח-



הגיסטופו הקים "יודנטר" (מ-
ועצת יהודים) בכל גיטו, כדי
ליצור קשר בין השלטון והיהודים
כך, ש"היודנטר" היה אחראי
לכל הפעולות וסדר החיים בגיטו.
ברוב הגיטאות הוקם משרד ד'
ואר שהופעל ע"י "היודנטר" כ'
אשר היקף פעולות הדואר היה
קשור בגודל האוכלוסייה ובקשר ש'
בין ושביה עם העולם החיצון.

"הדואר היהודי" בגיטו היה אחראי לאיסוף, ריכוז ומיון דברי הדואר, מסירתם למנהל הדואר הגרמני שמקום מושבו היה ק"ר. רוב למשרד הדואר היהודי, בגיטו, בולות הגיטו או מחוץ לגיטו.

אופן האיסוף היה שונה בכל מקום ומקום. נגבה תשלום ע"י "היונדנרט" עבור כל גלויה או מכתב, בנוסף לבולי הדואר של השלטונות.

המנהל או עובד בכיר בדואר החתים בחותמת דואר מיוחדת את דברי הדואר שנשלחו, או ה־כנסו לניטוי. בדיקת המכתבים נ־עשתה לפני מסירתם לדואר הגר־מני והיא היתה נתונה לאחריותו של ה"יוֹדֶנֶרְט".

לחותמות הללו היו צורות ש-
ויות — בהתאם לצרכים. חלק
גדול מהן כלל את המילים "אמל-
שטלה פיר פוסטזנדוג", "פוסט-
אבטיילונג", פוסטאבלגה סטא-
ללה", בנוסף "ליודנרט" ושם ה-
מקום, כמו כן היו חותמות דואר
ללא כל ציון של "פוסט" —
(דואר) והיו חותמות מיוחדות
שכללו אד ורק את המלים "יר

תימה בלבד של הפקיד האחראי
בדואר.

בגיוס סאנוק השתמש האחראי
לדואר בחותמת מיוחדת אשר
נשאה כתובת בגרמנית "סאנוק
דיסטרי — קראקא" תאריך וחי-
תימה בכתב יד. חותמת כזו
ניתן לראות על כל מכתב וגלויה
שנשלחו מגיוס סאנוק בין פבר-
ואר 1941 לאוגוסט 1942.

הינות סיבה לאי שימוש ב-
חותמת של "יודנט סאנוק" ב-
דיקת הדואר שם. בחודש יוני
1941 קיבל ועד הקהילה היהודית
של סאנוק הודעה שעליו להקים
"יודנט". אנשי ועד הקהילה לא
התייחסו ברצינות מספקת להור-
אות הגיסטפו ודחו את הקמת
ה"יודנט". לאחר מספר חודשים
הקים הגיסטפו "יודנט" שכלל
את חברי וועד הקהילה הועד נמ-
נע מלמלא את ההוראות של הגיר-
טפו ולא שיתף פעולה עם השל-
טונות, ולכן לא הופיע השם "ייר-
דנט" על המיסומים למיניהם
שהוצאו בגיטו סאנוק.

יש לציין כי הגיטו בסאנוק לא היה סגור תקופה ממושכת ל־בסוף, לאחר השמדת מרבית יהודי-

במלחמת העולם השנייה פלשו הצבאות הנאציים ללוקסמבורג כי שם שפלו בבלגיה ולהולנד. אך בשל ייחודו של עם קטן זה, זכו בני נסיכות לוקסמבורג ביחס מיוחד משלטונות הכיבוש הנאצי עד אוגוסט 1942. אז הכריזו הגרמנים על לוקסמבורג כפרוטקטורט. אולייתר בלוקסמבורג על גיוסם של צעירים לשרותי העזר גורמכט הגרמני — הוא הצבא הנאצי של היטלר.

בני לוכסמבורג התנגדו לכך ב-
תוקף והכריזו שביתה כללית, ש-
עוררה את זעמם של שלטונות ה-
כיבוש. הנאצים הכריזו משטר צ'-
באי. מאות הועברו למחנות כ-
פיח, מאות הועמדו למשפט ומ-
אות סטודנטים וצעירים נשלחו
ל"מחנות חינוך מתוקן" של ה-
נאצים, שם ידונו למות מספר
סטודנטים ואחדים נרצחו.

לזכרם של קורבנות הנאצים ה"וקמה אנדרטה בעיר וילץ. במחצית הראשונה של ספטמבר ה"נפיק הדואר בלוקסמבורג בול-זכרון בערך נקוב 4 פראנקים ל"וכסמבורגיים, המראה במרכזו את האנדרטה הנ"ל.

האמנם, אפיזודה בלבד...

גולת הכותרת בסידרה ידיות טוגרישראל היא גליון זכרון מ' יוחד, שבו ארבעה בולים מתוך הסידרה — ארבעתם נושאים סימלי שתי המדינות.

גם על מעטפת "היום הראשון" של טוגו שהוכנה לסידרת בולי הידיות, מופיעים סמלי שתי המדינות וכתובת בצרפתית ובעברית — "ידיות טוגו". אכן היו זמנים...

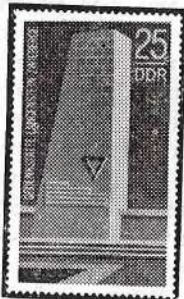
גליון זכרון לקרבנות מינכן

בארה"ב הופיע גליון זכרון מ' יוחד עם צילומי ספורטאינו שרצחו במינכן ותדפיסי בולי הד' אולימפידה, כפי שהופיעו בדואר גרמניה המערבית.

הגליון הוצא למכירה על ידי אלברט מזרחי, נשיא מועדון אס' פני הבולים והמטבעות בקנסאס שבארה"ב. הגליון, שאינו בולאי במובן המקובל של המושג, נועד להנציח, לדברי המו"ל, את יום השנה לרצח ספורטאי ישראל ב' אולימפיאדת מינכן. הגליון מר' דפס בכמה צבעים, בעברית וב' אנגלית. מחירו — 3 דולאר.

זכר מחנה ריכוז

זכר קרבנות המחנות הסמור כים למחנה הריכוז הנאצי בבר' כנבלד, הוציא דואר מזרח גרמניה בול מיוחד, שעליו מופיעה אנד' רטה שהוקמה ליד הכפר לנגנ' שטיין במחוז צבורגה.



במחנה זה ישבו אסירים מ-20 מדינות אירופה. בהודעת דואר מ' זרח גרמניה צויין, שהאנדרטה ה' וקמה לזכר האנשים שהושמדו ולזכרם של אלה שהתקוממו במ' חנה, על אף התנאים ששררו בו.



ידיות ישראל—טוגו". בבולים א' לה מתואר ביקורו של נשיא טר' גו במקומות הקדושים בארץ, מר' פיעים עליהם סימלי שתי המדי' דיונות — טוגו וישראל ואף בית דפוס ישראלי, בעת הדפסת בולי טוגו (לאולימפיאדת טוקיו).



בולי "קריסטמס" בדרך

אחרי שדואר ישראל מנפיק את בולי ראש השנה מתחילים הגויים בבולי קריסטמס. כבר בחודש ס' פטמבר מתחילים בהוצאת בולי חג המולד ואנו צופים עתה שפע בולים כאלה.

בולי קריסטמס צפויים השנה, כמו בשנים הקודמות, בבורנדי, באיי קוק, באיי קריסטמס, באיי קיימן, בגורנסי, איי גילברט, איי שלמה, אוסטרליה, ארה"ב, אוס' טריה והרבה מדינות אחרות, לר'

בעקבות הידיעה על ניתוק הי' חסים הדיפלומטים בין טוגו ל' בין ישראל, ידיעה שלכאורה אינה קשורה בבולאות, החלטתי להד' גים את יחסי ישראל-טוגו, כפי שבאו לידי ביטוי במשך השנים בתחום הבולאי.

הבולאות היא דוקומנטאציה מאלפת מאד ומי שמעיין בבולי טוגו, למשל, ימצא בהם הפגנת ידיות בלתי רגילה של ממש' לת טוגו לישראל ולעם הישראלי. בולי טוגו צויירו אף הודפסו בישראל. ב-1964, כאשר ביקר הנ' שיא גרוניצקי בארץ, נתבקשו צ' יירי הבולים להכין בשביל טוגו, לפי הזמנת ממשלת טוגו, סידרת בולים שתפגין את הידיות שבין שני העמים ושתי הממשלות. סיד' רת הבולים שצוירה אז נקראת

שמיר צייר בולים ל"אינטרפול"

מספר מדינות ציינו השנה בבר' ליהן את מללאות 50 שנה למש' טרה הבינלאומית החשאית "אי' נטרפול". ברוניי שבדרום אסיה, הצטרפה גם היא למבצע והודיעה על הנפקת שני בולים (7 בספט' מבר 1973) פרי מכחולם של ה' אחים שמיר מתל-אביב, ציירי בולים ותיקים. הבולים מתארים את שליטה של ברוניי, בניין וסמל האינטרפול.

כ"ה למגילת זכויות האדם

בעקבות ביקורו של ברז'נייב

נראה שביקורו האחרון של ברז'נייב בצרפת, ארה"ב וגרמניה המערבית, הונצח בבולי ברה"מ בלבד. ברה"מ הודיעה על הנפקת שלושה בולים מיוחדים לציון שלושה ביקורים אלה. שלושת הבולים הופיעו עם שובלים מאזונים לימין הבולים. בכל שורה בל פסקה דרלשונית מתוך דבריו ברז'נייב במדינה שבה ביקר ולה הוקדש הבול. פרט לרוסיה מופיעים דבריו ברז'נייב בשפה הרוסית, הגרמנית והצרפתית. ברבולים, שצוירו בידי צ'רקסוב, מופיעים בצד ימין בנייני הכיכר האדומה במוסקבה ומצד שמאל בניינים אופייניים למדינה שאירחה את ברז'נייב.

6 הנפקות ב-1974

דואר או"ם פירסם את תכנית הנפקת הבולים שלו ב-1974, שכלולות בה שש הנפקות:
* בינואר 1974 — אירגון העבודה הבין-לאומי;
* במאס — אירגון הדואר העולמי (גם גלויות-זכרון);
* במאי — פרסקו "שלום" בראזיליאני;
* ביוני — סידרה קבועה מן המניין;
* באוקטובר — שנת "אוכלוס" יית העולם" (גם גלויות זכרון);
* בנובמבר — "אהבת הים".

קפיל עם בולי 1973

בהתאם למסורת יוציא דואר או"ם גם השנה קפיל בולאי ובו כל בולי 1973. הקפיל יעלה 1.75 דולר (עם בולי או"ם משוועריה ו-1.40 דולאר (עם בולי או"ם מנייורק).

ה-16 בספטמבר צוין כיום ה-25 למגילת זכויות האדם של או"ם.
דואר או"ם הנפיק לכבוד המאורע בולים מיוחדים וגלויות זכרון. הזכרון המיוחדת עולה או"ם שהוקדשו לזכויות האדם.
רון, שעליה צילומי כל בולי דולאר אחד. היא הודפסה בטרונטו שבקנדה, במהדורה של 350,000 עותקים. נוסף על צילומי בולי או"ם (10) שהוקדשו לזכרון האדם, הודפסה על המעטפה גם הקדשה של מזכיר או"ם — קורט ואלדהיים. אותה גלויה חתומה בבול בן 8 סנט תעלה 1.13 דולאר.

ל מכירה פומבית !

מתקבל חומר מענין עד סוף

חודש אוקטובר 1973.

זודיאק סטמפס בע"מ

תל-אביב רח' אלנבי 56 טל. 55755

י. הורביץ

תל-אביב אלנבי 52, טלפון 58251

קניה — מכירה — הערכה

- בולי ישראל מכל הסוגים והווריאציות
- מטבעות זכרון מישראל וחו"ל.
- מספק בולי חו"ל לפי נושאים.

מרטין מרקו

תל-אביב אלנבי 32 טל. 59 68 8 ת.ד. 4281

בולי ישראל ובולי חו"ל קלאסיים

מכירה — קניה — הערכה

MARTIN MARCO

32 ALLENBY STREET, PHONE 59688

ISRAEL AND ALL THE WORLD

CLASSICS STAMPS

בולי הדור

חיפה רח' הרצל 4

בולים ומטבעות יהודה כץ

מבחר גדול ומגוון בבולים ומטבעות מישראל וחו"ל, — קניה — ומכירה.

STAMPS — COINS Yehuda Katz
We have a big collection of Israeli and Foreign stamps and COINS we buy and sell.

HADAR STAMPS Halfa, 4 Herzl St.



לפני שתמכור את

אוסף הבולים שלך!

הכנס אלי.

תמיד תקבל תמורה גדולה יותר.

בולי מנורה

בן-יהודה 26 תל-אביב

75 שנה לבולי פפואה וגיניאה



בבולים שיופיעו לכבוד הנשר
אים מופיעים השנים צמודים זה
אל זה, או בשני פורטרטים ש-

הנסיכה בכותרות

נשואיה הקרובים של הנסיכה
הבריטית אנה עם סרן פיליפ ב'
14 בנובמבר השנה הם עתה ב'
ראש דאגותיהם של מתכנני ה'
טקסים בחצר המלכות הבריטית.
בולים לכבוד הנשואים המלכר
תיים יונפקו בהרבה טריטוריות
בריטיות ובמדינות שונות. פיר'
סמנו כבר את רשימת הארצות,
שינפיקו בולים מיוחדים לכבוד
בני הזוג. אולם לא מן הנמנע,
שהרשימה תגדל סמוך ליום ה'
נשואים. השבוע פורסמה רשימה
חדשה של הארצות הכוללות גם
את האי מאן, גרסי וגורנסי.
הרשימה כוללת עתה 25 ארצות,
שכל אחת תוציא שני בולים.
ברוב הטריטוריות יהיו הבולים
זהים בציורם אולם בשלוש ט'
ריטוריות האחרונות — הציורים
שונים.

שירותי ההסברה הבריטיים פ'
ירסמו לרגל הנשואים ביוגרפיה
מלאה של הוד מעלתה הנסיכה
אנה ושל בחיר ליבה סרן פיליפ.
בין השאר צויין שבני הזוג הכי'
רו זה את זה באמצעות אהבתם
לסוסים. הנסיכה ירשה את אהב'
תה לסוסים מאמה, המלכה.

אוסטרליה, המנפיקה בולים ל'
שטחי הנאמנות שלה, פאפואה ר'
גיניאה החדשה, תוציא ב-24 ב'
אוקטובר סידרה של שישה בולים
במלאות 75 שנה לבולי פאפ'
ואה וגיניאה. הסידרה תכלול
תעתיקי בוליה הראשונים של
פאפואה וגיניאה החדשה. ששת
הבולים המקוריים הוצאו ב'
מנים שונים על ידי אדמיניסטר'
ראציות שונות. עתה יופיעו ה'
בולים כבולים חדשים בצורות בול'
בתוך בול (כמו בולי "דואר עברי")
של ישראל בגליונות הזכרון של
"ירושלים 73".

הבולים שנבחרו לשמש רפר'
דוקציות הם שני בולים של ה'
מנהלה הגרמנית משנת 1897. ה'
שניים יופיעו בבול בערך של סנט
אחד.

בבול בן 6 סנט הודפס בול א'
חר של המנהלה הגרמנית בן 2
מארק והוא מופיע על גבי בול
חדש בערך נקוב של 6 סנט.
תווית "רשום" של המנהלה הגר'
מנית מופיעה על גבי בול חדש
בערך נקוב של 7 סנט. יצויין, ש'
תווית זו של דואר רשום עם ה'
דפסרכב מיוחד שימשה כבול
מיוחד של המנהלה הצבאית ה'
אוסטראלית ב-1914.

הבולים של 1, 6 ו-7 סנט ה'
דפסו בברלין. שלושת הבולים ה'
אחרים הם תעתיקים של שלושה
בולים של המנהלה הבריטית ב'
שנים שונות (1901, 1925, 1932).



הזוג המלכותי בבול גרסי
(ראה גם ידיעה בעמ' 17).

חקר הפסיפיק

מאות שנים לפני קולומבוס כ'
בר חקרו את איי האוקיאנוס ה'
שקט. הרבה מן האיים שב"משר'
לש" הפולנסי — בין הואי —
נירזילנד ואי הפסחא, יושבו על
ידי אנשים, הרפתקנים למיניהם,
לרבות גלאים.

ה"משולש" הזה (ששטחו גדול
משטח יבשת אפריקה כולה) הוא
לבה של התרבות הפולינזית. מאז
ומתמיד נשארה התעלומה מניין
הגיעו וכיצד, ראשוני המתישבים
— אבות הפולינזים של היום. —
מניחים שהדרך היחידה בה יכלו
להגיע היא באמצעות הסירות ש'
מופיעות עתה בסידרת בולים של
איי קוק. מדינת איים זו הוציאה
ב-17 בספטמבר סידרה היסט'
טורית ב-7 ערכים שונים. כל בול
מציג דגם של כלי שיט קדום,
מאלה שהיו מקובלים על ידי מת'
ישובי האיים הראשונים. כאמור,
בכל בול ספינה אחרת ושמה ה'
מקורי.

המשקפת שלא היתה

בספטמבר השנה מלאו 70 שנה לבוליה הראשונים של סט. קיטס-ניביס וכיאה יכולד המאורע ב-סידרת בולזכרון ואף בגליון זכרון חגיגי.

הבולים החדשים מראים תעת-יקים של בוליה הראשונים של סט. קיטס. שני בולים מראים את הבול עם קולומבוס מביט ב-משקפת (1) ושני אחרים בול-אחר משנת 1903.

המענין בבולים אלה שבימי של קולומבוס לא היתה כלל מש-קפת. זו המצאה מאוחרת הרבה יותר, אולם מי שצייר את קר-לומבוס ב-1903 לא יכול היה ל-תאר לעצמו ששפן כמו קולומבוס היה... בלי משקפת. כיון ש"הד-ביקר" לו משקפת מופיע עתה קולומבוס עם משקפת...



בולים במלאות שנה

למהפכה בגאנה

הדואר של גאנה הנפיק לא מכבר סדרת בולי זכרון ליום ה-מהפכה שפרצה ב-13 בינואר. ה-בולים בערכים שונים, נדפסו ב-מפעלי זה לה רי בצרפת והם מתארים בעיקר בני גאנה (ב-עיקר נשים) העוסקים בחקלאות ובגידולים אפייניים לארץ. מ-לבד ששה בולים בערכים שונים, הנפיק הדואר הגאני גם שני ג-ליונות זכרון בערכים 40 ו-60 פ.

סיון, בליזה, ברמודה, איי-שלמה, הטריטוריה הבריטית האנטארק-טית, איי וירג'יניה, ברוניי, איי קיימן, פאוקלאנד, גיברלטר, איי גילברט, הונגקונג, מונסרט, איי פטקרן סט הלנה, סט. קיטס, סט. לוציה, סט. וינסנט, סיישלס, ג'ורג'יה הדרומית, טריסטיאן דה קניה ואיי טורק וקייקוס.



אינטרפול בקפריסין

קפריסין הצטרפה לשורת ה-מדינות שצינו השנה, בבולים מיוחדים, מלאות 50 שנה למש-ת רה הבין-לאומית "אינטרפול". כן יופיעו בולים לציון 60 שנות צר-פיות בקפריסין, עשור לאירגון ה-מזון העולמי שליד האו"ם ו-25 שנה לנתיבי האוויר של קפריסין.

7 חתולים

זמן רב לא הופיעו חתולים על בולי דואר (אולי משום שלא היה שום כנס של חתולים...). פראגוואי "הצילה" את המצב והוציאה עתה סידרה של שבעה חתולים יפהפים, בכל בול ראש חתול אחר.

במקביל הנפיקה פאראגוואי ס-ידרה של בולי אמנות (ערס) וליונות זכרון לציון 500 שנה לקופרניקוס, וכן לכבוד מבצע "סקיילב" ואליפות הכדורגל ה-עולמית.

בול למלכה יוליאנה

הכל אוהבים את המלכה בהר-לנד, אולם נראה שרק עד חצי המלכות... זאת משום שחוגים מסוימים בהולנד התנגדו נמרצות לכמה מבצעי-ראווה בהולנד לרגל יובל-הכסף להכתרת הוד מעלתה המלכה יוליאנה.

כפי הנראה לא ישותף הצבא במפגנים לכבוד המלכה, אולם בולים מיוחדים יוצאו לכבודה. ב-4 בספטמבר הופיעו 3 בולים בציור זהה של דיוקן המלכה, כ-פי שעוצבו בידי פטר ברטינגה מאמסטרדם (מבוסס על תצלום המלכה). שלושת הבולים מונפק-ים בשם הולנד סוריינאם והאנט-ים ההולנדים. שני האחרונים הופיעו ב-3 בספטמבר ורק הבול ההולנדי הופיע ב-4 בו.

לכבוד החתונה המלכותית



לכבוד נשואיה של הנסיכה אנה הבריטית, עם סרן מארק פיליפס. יופיעו השנה בולים רבים בעיקר בשטחי החסות הבריטיות. עד כה פורסם על הופעת בולים ב-22 מדינות ושיטח-יחסות. הציור ב-22 המדינות יהיה אחיד והוא יכ-לול תמונת הזוג המלכותי. רק שם המדינה והערכים ישונו בכל בול.

רוב המדינות ינפיקו 2 בולים ורק טריסטיאן דה קונה הודיעה משום-מה, על בול בודד. בולים אלה יופיעו באיי אסו-



ב א ג ו ד ו ת

עם פרוץ הקרבות בגבולות ישראל הונצחו כמה תאריכים במעטפות מיוחדות, במיוחד אירועים הקשורים בטיסות מיוחדות.

על מעטפות שהוטבעו בחותמת-דאר עם תאריכים מימי המלחמה, כשהחלה "הרכבת האווירית", הוט"ב עה חותמת גומי המציינת את המאורע.

בואו של שר החוץ האמריקאי, ד"ר הנרי קסיניר, לישראל, ב-22 באוקטובר וקביעת מועד הפסקת האש באזורי הקרבות, הונצחו במעטפות זכרון מיוחדת.

במעטפה מיוחדת לציון הפסקת האש הובאו סעיפי הפסקת האש, כפי שהוכרז במועצת הבטחון. מעטפה אחרת הוחתמה בלוד לרגל בואו של ד"ר קסיניגר, מראה את תמנתו של שר החוץ האמריקאי.

ב-8 באוקטובר הוחתמו שתי מעטפות לציון פתיחתו המיוחדת של נמל התעופה לוד ובואה של קבר צת עולים מברית המועצות במסוס ג'מבו.

כיוון שמדי פעם אנו מתבקשים להפנות אספנים במקומות ישוב שונים אל אגודת בולאים, יהיה זה מועיל אם נעדכן את רשימת הכתובות של האגודות.

נבקש, איפא, להמציא אל מערכת הירחון, רח' כהנשטס 9 ת"א, כתובת האגודה (המועדון), שם האחראי במקום (יו"ר או מזכיר), ימים ושעות המפגש.

בענין התערוכה, יעוץ והדרכה, אפשר לפנות ליו"ר האגודה, מר י. אוקו. חברי המועדון מתבקשים לסלק חובותיהם לדמי חברות שלנת 1973.

הפעילות במועדון האגודה בתל-אביב, רח' הס 16, נמשכת כרגיל. הפגישות בימי שני וחמישי בשבת, מהשעה שש וחצי בערב.

האגודות מתבקשות לסלק חשבונותיהם להתאחדות אגודות הבולאים, מר ש. ארצי, רח' הס 16, ת"א.

ב י — א ל פילטליקה בע"מ

תל-אביב ת. ד. 4349

קונים בולי ישראל חתומים בכמויות

מספקים בולי חו"ל לפי

שלח מאתיים בולי ישראל חתומים נושאים וארצות באריזות

ותקבל בדואר חוזר סדרת בולי

חו"ל לפי נושאים בשווי — 2 ל"י

ד ו ד א ר ד א י

תל-אביב; רח' אלנבי 47 (בחצר)

בולים — מכירה; קניה; החלפה

בולי חו"ל קלאסיים

מכל העולם

DAVID ERDEI

STAMPS

47, Allenby str. Tel-Aviv

ג. היילבורן ושות'

רח' הרצל 20 חיפה טל. 668632

בולים

מכירה — קניה

מכירות פומביות

קטלוג לכל דורש

מכירה פומבית הבאה —

דצמבר 1973

אנו אבלים על פטירתו של **מקס (מנחם) ישראל** ז"ל

ממסדי הסניף ונציגו בועד הארצי

בולאי ונומיסטט פעיל עד

ימיו האחרון.

דרכו היתה דוגמא לדור אספנים

זכרון ישאר תמיד אתנו

אגודת הבולאים ברחובות

E X C H A N G E W A N T E D

Our readers are requested to forward us their addresses for
advertising in this column as soon as possible — in capital
letters or typed.

H. Pothoven
Rhienderenstraat 16
BRUMMEN. — 6521. Holland

Ferdinando Casciola Mancin
Via Martiri, 11
06034 Foligno (Italia)

Ladislav Ullrich,
Na. vyhlídce 25/3,
360 01 Karlovy Vary
C.S.S.R

★

★

★

Mrs. G. Alegi
P.O. Box 191
Klevicsdorp Tul
Rep- of South
Africa.

Mr. C. Crooks
12 Haslow Place
Blackpool
FY3 7PE
ENGLAND

Urbano F. Oro
Liano Ponte, 8, 4.
AVILES — ASTURIAS
ESPANA

★

★

כתביעת בולאליים

C. van. Rijswijk
Alexanderhof 22.
Etten. Gld.
Nederland.

Helmer Eriksen
8653 Them
DANMARK

Phihtelen Pvegled
Ministere du hnonstont
Rue Levsky 9
Sofia — BULGARIA

★

★

★

Juan Antonio Uribe Curiel
Av. Lerdo 88(B) Ote.
Teplc, Nayt., MEXICO

Wolfgang Landmann
7043 Leipzig
Seumestr. 73
DDR' GERMANY

Filatelia, Jindvisska ut.18
Praha 11, C.S.S.R.

★

★

★

Nikhat Jahan
Mr. Mahd Ahmad Kham
Khahl Ghark
Shehjalamnqir (u.p.)
INDIA

Epp Alain
P.T.T. Lepanges
88600 Bruyeres Vologne
FRANCE

Filatelia, vevista
Filatelistilav din R.P.R.
Strada Biserica Enei 16
Bucuresti 45
ROMANIA

★

Bassilios Balassi
Patisiou 339
Athens — 905
GREECE

ב ו ל י ר י מ ו ן

קניה ומכירה — מבחר גדול של בולים מישראל ומהעולם

שירות אישי ומחירים נוחים

גבעתיים; רח' וייצמן 21

איספן בולי דואר ישראל



השרות הבולאי

ירושלים, תל-אביב, יפו, חיפה, טבריה,
נחריה, קרית-שמונה, עפולה, נתניה,
רחובות, אשקלון, באר-שבע, אילת,
נ.ת. לוד.



הבא לביתך תחביב
אמיתי — היה מנוי
בשירות הבולאי